

CATECHISMUS ZONDAG 47 (VERVOLG)

Ds. D. Chr. Overduin

8 juli 1990

Catechismus zondag 47 (vervolg)

Schriftlezing : Jesaja 12

Zingen : Psalm 9 : 1
9 : 2
9 : 10 t/m 14

Gebed des Heeren : 1,2

De 47e Zondag.

VRAAG 122: Welke is de eerste bede?

ANTWOORD: "Uw Naam worde geheiligd." Dat is: Geef ons eerstelijk, dat wij U recht kennen, en U in al uw werken, in welke Uw almachtigheid, wijsheid, goedheid, gerechtigheid, barmhartigheid en waarheid klaarlijk schijnt, heiligen, roemen en prijzen; daarna ook, dat wij al ons leven, gedachten, woorden en werken, also schikken en richten, dat Uw Naam om onzentwil niet gelasterd, maar geëerd en geprezen worde.

CATECHISMUS ZONDAG 47 (VERVOLG)

THEMA: DE NAAM IS GEHEILIGD
DAAROM
WORDE DE NAAM GEHEILIGD

Wij hebben al iets daarover gezegd, geliefde gemeente, over de Naam.

De Naam - ik herhaal een paar dingen en dan gaan we zo vanzelf door het antwoord van de catechismus heen - is een zaak waarin God iets van Zichzelf heeft bekend gemaakt. U begrijpt wel, dat hebben we al gezegd, de Naam kan God niet bevatten, Hij is te groot, maar in die Naam geeft Hij toch wel een zuivere kennis aangaande Zichzelf, een zuivere openbaring.

Daarom hebben we ook aangehaald 'Hij is die Hij heet en Hij heet die Hij is'. En nu komt die Naam op allerlei wijzen openbaar. Niet alleen in de vorm van een eigenaam, wezensnamen, persoonsnamen, maar die Naam komt ook uit in Zijn geopenbaarde dienst, hebben we gehoord, wat de Heere heeft willen bekendmaken aan Zijn volk Israël in oude tijden. Die konden als het ware Zijn handtekening bemerken, als hun ogen werden verlicht, in Zijn schone dienst. Daar aanschouwden zij Zijn liefelijkheid. Daar hebben ze naar verlangd. Daar hebben ze bij geschuild. Als ze ervan verwijderd waren hebben ze geklaagd dat ze bij die Naam, in dat huis weer mochten schuilen.

Kijk, daarom is de inhoud van de Naam zo onuitsprekelijk groot. En daarom is het ook zo groot dat wij gedoopt zijn in de Naam van de drieënige God. En nu, omdat de Heere Jezus - hebben we verleden week nogal breedvoerig bij stil gestaan, dacht ik, in ieder geval wel beklemtoond - hoe kan de Heere Jezus nu zeggen tegen die broeders: Jullie moeten bidden: Uw Naam worde geheiligd. Dat kan alleen omdat Hij het écht gedaan HEEFT. Omdat Hij die Naam boven alle namen heeft liefgehad, geëerbiedigd. Ja, dat Hij als een kind Zich heeft overgegeven in gehoorzaamheid aan de wil van Zijn Vader en niets buiten Hem heeft willen doen.

Kijk, dat snijdt de pas af aan alles wat opkomt uit een mens. Een mens tapt uit een ander vaatje. Wij moeten de Naam van God hoog houden. Wij moeten de Naam van de Heere heiligen. Wij dóén iets. En dan zijn we wel zo vermetel dat we het nog een naam durven geven: Ter ere van God. Maar, ik zou haast zeggen, we missen het voorspel. Dat missen we. We missen de ontdekking. We missen de armoede. We

CATECHISMUS ZONDAG 47 (VERVOLG)

missen de inleving van: Heere, leer ons bidden. En je moet nooit vergeten, de Heere Jezus spreekt, als dat Kind van de Vader en als die oudste Broeder van Gods kinderen, niet in vermetele taal. Hij spreekt niet zoals godsdienstige mensen durven spreken. Je merkt hier een zo grote eerbied, een zo grote afhankelijkheid, een zo grote inleving in onze verlorenheid, in onze nietigheid, en dat wij er nooit aan toe kunnen komen dat het écht een gebed is, dat het écht een vragen is, dat het écht een roepen is: Uw Naam worde geheiligd. En dat weten we zelf nog niet. Dat moet Hij ons leren. Hij, die grote Leraar der gerechtigheid. En als Hij het ons geleerd heeft, dan weten we het nog niet. Dan hebben we de Heilige Geest zo brood- en broodnodig, dat Hij ons er inleidt, in de praktijk van het leven. Anders dan kunnen we het Onze Vader makkelijk opzeggen en dan leren we dat ook misschien op de catechisatie of waar dan ook, maar - laat ik het zo zegen - het hoort bij al die dingetjes die we ergens in een hoekje hebben liggen en waar we nooit naar omkijken. Misschien op sommige momenten, oh ja, ja dat is waar, ik moet ergens nog dit of dat hebben. Of als de nood om de hoek komt kijken, oh ja, bidden. Dat is niet de Naam heiligen.

En daarom heeft Jezus zo boven... ja, bovenmenselijk, zo boven óns menselijke gesproken, gebeden, zo teer. En hoe meer je het mag lezen - en ik hoop dat het zo mag zijn - en overdenken, hoe meer je mag ervaren iets van die eerbied voor die biddende oudste Broeder die die ongelukkige stotteraars bij de hand neemt en Die ze zegt: Kom, Ik zal jullie een gebedje leren. Dat moet je nooit vergeten. Dat moet je maar bidden. Het hoeft geen groot verhaal te zijn. Nee. Maar zo. Maar wel zo dat het bovenmenselijke ons gewoon overvalt wanneer we het écht mogen horen: Uw Naam. Want ik denk altijd: Heere, zou U mij dit; Heere, zou U de kinderen dat; Heere, zou u alstublieft die of die weer beter willen maken; Heere, zou u de pijn alstublieft willen wegnemen; Heere, mag ik mijn vader of mijn moeder nog een poos houden. En het is allemaal ik, ik, ik. Mag je dat dan niet vragen? Zijn dat dan zulke zondige begeerten? Nee, dat kan je niet zeggen. Dat zijn toch goede dingen? Maar nu eens eerlijk, wanneer hoor je nu mensen - je kunt bij jezelf beginnen - die beginnen mogen met 'Uw Naam worde geheiligd', hetzij in het leven of in het sterven, met of zonder pijn, ziek of gezond. Nou, daar moet je niet om komen, echt niet. Want dan zeggen de mensen: Ja, ik vind dat je er maar gevoelloos over praat. Maar denk er eens over na, waar gaat het nu eigenlijk om, wat zegt die oudste Broeder. Hij zegt: Het begin van alles is 'Uw Naam worde geheiligd'.

Als wij nu gezond rond mogen lopen. Dat is een wonder. We beseffen het niet, maar het is een wonder. Als we nu in een karretje zitten - die zijn er ook onder ons - is dat ook een wonder? Ja, ergens is dat geen wonder, zou je zeggen. Zou het een wonder zijn als iemand opeens opstond en zijn krukken aan de kant gooide en zou roepen: Ik ben beter? Ja, dat zou een wonder zijn. Maar is het niet een nog groter wonder als iemand temidden van de narigheid, met krukken en karretje en wat er allemaal bij hoort, zou zeggen: Wat is de Heere goed voor mij, anders was ik er niet meer geweest, dan was ik alleen maar één brok opstand geweest en woede, je zou me niet in de kerk zien. Dat is het grootste wonder. Uw Naam worde geheiligd. En wij drijven met alles, van nature, maar ook in het godsdienstige voorop: Ik, ik, ik, wij - kan ook nog leiden - wij; maar niet: HIJ. En zo heeft Jezus het gezegd. Zo heeft de

CATECHISMUS ZONDAG 47 (VERVOLG)

Heere Jezus het nu gezegd, dat is het eerste. De rest komt wel. Die is niet minder belangrijk, daar gaat het niet over, die is niet onbelangrijk, maar dit is het allergrootste: Zijn Naam, Zijn roem, Zijn onverwin'bre krachten. Daar vind je iets in terug, als je leest van Paulus, die zo begenadigd werd door de Heere, dat hij zei: Of ik leef of sterf, dat is vers twee, maar als Zijn Naam geprezen mag worden, dat God verheerlijkt worde, daar gaat het om.

Ja, dan voel je gelijk al, wat zijn we toch vreselijk arm, oppervlakkig, kortzichtig, egoïstisch, dat is met geen pen te beschrijven. Dan voel je gelijk aan dat dat gemakkelijk te leren gebed, het Onze Vader, als we daar een heel klein stukje van écht mogen ontvangen uit Zijn genade, 't is mij goed wat God doet', dat is al zo wonderbaar. Ik zou zeggen, het volmaakte, het gaat niet allemaal op, in de hemel zal niet meer gebeden worden 'vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren' maar wat er in zit aan hemelse lof van Zijn Naam, van Zijn Koninkrijk, van Zijn wil, dat zal daar eeuwig gezongen worden en geprezen worden, als we hier één klein stukje hebben mogen zien. Hoe kan dat nu? Jezus Christus heeft het gedaán. Die heeft dat nu echt gedaan. Die heeft niet geacht Zijn leven, Hij is niet weerspanning geweest, Hij heeft Zich laten wekken - staat er bij Jesaja - elke morgen. En als Hij slagen kreeg heeft Hij ze ontvangen. En Hij heeft gezegd tegen Pilatus - toen hij zei: Wist je niet dat Ik macht heb over jouw leven - je zou die macht niet hebben als ze je niet uit de hemel gegeven was. Toen zag Jezus achter alles de Naam en de eer en de wil en de weg van Zijn Vader. Ach, dan is het zo terecht, zo echt als de catechismus gaat zeggen - ik weet wel, de catechismus is niet geïnspireerd, zoals de Bijbel, in de uitleg niet, dat kan je niet zeggen, maar ze zijn wel door de Heilige Geest geleid, dan kan je merken, want wie krijgt er nu in zijn gedachten om zo te gaan zeggen - 'dat is: Geef ons'. Dan moet je er ook zelf wel iets van weten, hoever het mis is met ons, hoe ons bidden en denken en alles wat we doen of niet doen in elkaar zit. Wat we geneigd zijn te doen voor de dokter, voor onze positie, voor onze gezondheid en noem maar op, want tjonge, tjonge dat is toch zo vreselijk belangrijk. We hangen desnoods een bordje op de deur dat we vegetariër zijn of dat we weet ik wat, ooh, het allemaal zo belangrijk. Maar dit is niet belangrijk voor een mens. Dat is niet belangrijk. Maar dat is nu belangrijk bij onze dierbare Zaligmaker, bij God.

En die mannen hebben dat geweten, die dat geschreven hebben. Die hebben dat geweten door de ontdekking, door de lering zijn ze zo verbijsterd geweest in hun leven, hebben ze zo ontdekt, oh, wij zijn niets anders dan eigen-bedoelende mensen, in de kerk en buiten de kerk, thuis en op het werk, in het verborgene en in het openbaar, het is altijd: Ik, ik, ik en wij, en God komt er niet aan te pas. Maar dat zijn toch bekeerde mensen? Ja, daarom juist. Bekeerde mensen zijn geen mensen die het hebben, maar die het níét hebben. Dat is altijd weer een vergissing. De ontdekking naar God toe gekeerd zijn maakt ons arme mensen in onszelf, steeds armer. Hoe ouder je wordt, hoe armer word je. Hoe meer dat het licht tot in de uiterste schuilhoeken van ons hart begint door te dringen, dat er niet één vezeltje is in een mens dat nu werkelijk de intentie heeft om de Naam van God te verheerlijken, groot te maken, te prijzen. Dat hebben we niet. Daarom zei ik: Wat is dat toch een herkenningmelodie die ieder ontdekt schepsel verstaat. Waar hij gelijk naast wil

CATECHISMUS ZONDAG 47 (VERVOLG)

komen staan, naast deze broeders die dit hebben geschreven: Geef ons, eerst, dat wij U recht kennen.

Oh, dus dat hebben we ook niet, ondanks alle dikke boeken, alle boeken over God en stellingen over God. Nee. Dat is nog geen kennen.

Want kénnen wil hier zeggen, een kennen in liefde, een kennen, een blik slaan in iemands hart. Dat kan toch niet? Nee, dat zou ook niet kunnen. Wie zou die oneindige grootheid van de Heere God kunnen kennen? Dat kan toch niet? Maar nu het rechte kennen van de Vader, dat is het niet volmaakt of het doorgronden van de Vader, van God. Nee, ik zeg, het rechte kennen is het kennen in Christus Jezus. Het aangezicht Gods in Christus Jezus. Daar is de kerk ontzettend ver vandaan. Telkens weer. Dan wordt het kennen, het Hem kennen, zo uitgewerkt dat het tenslotte betekent dat God het met ons eens is. Als we elkaar verdrukken, als we slaven houden, als we er meer dan één vrouw op na houden, als we denken dat de hele wereld ons bezit kan worden, als we huis aan huis en akker aan akker roven onder het mom, en in de werkelijkheid misschien, van echt kopen, maar het is allemaal met verkeerde bedoelingen. Overal denken we dat God het met ons eens is. Want er staat in de Bijbel dit en er staat in de Bijbel dat. Zo kan je alles verdedigen. En als de kerk dan nog daarin meehelpt en zegt: Ja, later komt het wel goed, hier moet je zus en hier moet je zo, maar later ..... Dat is niet recht kennen.

Recht kennen is God kennen, de Vader kennen in het aangezicht van Jezus Christus. En Jezus Christus zei: Leert van Mij.

Ik heb het de nu zalige zuster Kroon vaak horen zeggen: Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart. En die Mij volge, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij. Daar zie je nu iets van de Naam, van God. Ook als Hij bestraft in diepe ernst, en als Hij de tempel reinigt en als Hij de storm bedaart.

Recht kennen.

Je hebt mensen gehad - en die heb je nog - die denken, als je in de natuur komt en je ziet de zon en je ziet al dat moois, nou ja, dan heb je de Bijbel niet nodig, want dan kan je zo wel zien wat machtig is God en het Opperwezen. Je had een tijdje dat men bij voorkeur sprak over het Opperwezen. In onze psalmberijming kom je dat ook wel tegen. En dat de mensen het hadden over de Algoede, en zo, al die termen; dat was allemaal een beetje wazig. Net alsof iedereen God in z'n zak had. Als ze weer een of andere opstand hadden neergeknuppeld hadden in Indonesië: God ... Ja ... Die zegent ons, dat kan je wel zien.

Maar kijk, nu gaat het hier over: Recht kennen.

En dat is anders. Dan merk je om dat rechte kennen van God, om een zuivere kijk te mogen krijgen, dat ons allereerst zo nodig is dat wij God kennen, Zijn Naam leren kennen in Christus Jezus. Daar kan je niet onder uit. De mensen hebben op alle mogelijke manieren getracht om een ontsnappingsweg te vinden. Over allerlei dingen. De één wilde hem aanstellen tot een soort executeur, die zei dan van zeg tegen mijn broeder dat de erfenis met mij gedeeld wordt. Een ander zei: Hoe is het nu met de opstanding, iemand heeft zoveel mannen gehad en als straks ..... En anderen zeggen: Nou, U hebt het nu over dit en dat, maar, waarom heeft Mozes dan ons toestemming gegeven om onze vrouw een scheidbrief te geven? Daar ligt toch in opgesloten dat het mag? Nee, zegt Jezus, dat komt omdat jullie zo gemeen zijn,

CATECHISMUS ZONDAG 47 (VERVOLG)

zo goddeloos zijn, daarom, vanwege de hardigheid van uw hart. Maar zo is het van het begin niet geweest. Altijd weer. Die kon zeggen: Wie overtuigt Mij van zonde? De Heere Jezus is nooit iemand die voor ons karretje te spannen is. En daarom is het zo nodig dat wij eerstelijk Hem recht mogen kennen. Anders weet je niet waar je van houdt. Dan weet je niet wat apart moet staan, boven alles. De Naam. De eer. Als je Hem niet kent dan is die Naam toch een Naam voor de rommelzolder, onze rommelzolder, bij al die andere spulletjes waar we niet meer naar omkijken, die schoolboekjes die we gelukkig achter ons hebben liggen, in een oude tas. Wel leuk om later nog eens in te kijken. Maar meer toch niet.

Maar 'kennen', dat maakt een onuitwisbare indruk, ook onder mensen, als je elkaar eens echt een beetje mag leren kennen, als je opeens iets ontdekt van je vader, van je moeder. Ja, ik bedoel nu niet iets verkeerd, maar iets wat een indruk op je maakt, dat je zegt: Hé, dat had ik nooit gedacht; ik had het misschien wel gehoopt, maar ik had gedacht dat hij zou zeggen: Zoek het zelf maar uit, ik wil met jou niets meer te maken hebben; jij hebt me zo behandeld, zo leeg, zo raar, zo schofterig, zo honds; je hebt me een hoop geld gekost en nu zeker weerre .... zoek het nu maar uit. Ja. Maar als je nu eens zou ontdekken dat dat oude gezicht zacht wordt van bewogenheid en dat je iets ziet in zijn ogen van je bent toch mijn kind. Dat vergeet je nooit meer. Dat vergeet je niet meer. En dat gebeurt ook niet iedere dag.

Nu, dat is in een nauwe betrekking, maar het kan ook in een iets breder verband zijn, dat je elkaars naam mag herkennen, wie je bent. Anders zegt het toch niets. Zelfs de buurman niet. Goeiemorgen buurman. Maar verder .....

Ja, geef eerst dat wij U recht kennen.

Onbekend laat onbemind.

En hoe zullen wij U dan anders kennen dan in die onuitsprekelijke gave: Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Nu moet je gelijk even - dat wil ik er even bij zeggen - dit aanvoelen als een apotheek met medicijn. Want, kijk eens, de duivel wil ons er aan ophangen, voor eeuwig, dat wij God verlaten hebben. Daar heeft hij gelijk in. Dat God vertoornd is over de zondaar, daar heeft hij ook gelijk in. En dat ons niet anders te wachten staat dan een vreselijk einde. Daar heeft hij ergens ook gelijk in. Het staat in de Bijbel. Maar één ding vertelt hij niet. Dat die eeuwige onveranderlijke liefde, dat welbehagen van God van eeuwigheid aan bewogen is geweest om een volk zalig te maken. Dat zegt hij niet. Dus, nu wil de satan en de mensen willen je altijd God zó laten kennen, buiten Christus. En wees eens eerlijk, ben je dan niet bang? Als je tenminste niet onverschillig bent. Maar als je behoort bij het huishouden, bij het geestelijk huishouden, ben je dan niet bang? Tjonge, tjonge, tjonge, sterven is God ontmoeten. Ja, dat zegt hij ook. Dat is ook ergens waar. Je kunt niet zeggen dat het niet waar is. Maar zo is de duivel nu bezig bij de kinderen, bij de broertjes en de zusjes, om te zeggen: Ja, het is jouw Vader niet en het is die Naam niet, je bent uit de duivel. Allemaal waar. Wij hebben God op het hoogst misdaan, wij zijn van het spoor afgegaan. Maar dan krijg je tenslotte alleen maar onverschilligheid. De één zegt: Nu ja, als ik dan voor de hel bestemd ben, dan zal het wel zo moeten komen. Een ander dreigt weg te zinken in de wanhoop en raakt helemaal in de war: Niet

CATECHISMUS ZONDAG 47 (VERVOLG)

voor jou, niet voor jou, niet voor jou!

Nu is dit medicijn: Geef Heere ons. Want die anderen zullen er ook wel last van hebben, van dit en van dat. Geef ons dat wij U mogen kennen in Uw onuitsprekelijke gave. In Jezus Christus. In de ingewanden van Uw barmhartigheid. In Uw alles-schenkende liefde. Laat ons daar eens stil van worden. Wij kunnen een aardig toontje meeblazen over God en over recht en over alles en nog wat. Maar ik verzeker u, er komt een ogenblik dat alles zo in elkaar krimpt dat er niets van over blijft, dat je zelf er voor staat. Daar hoeft je niet per se ziek voor te zijn. Dat je er zelf voor staat. Een soort crisis. Dat je zegt: Hoe is het nu met jou? En dan kan je van alles en nog wat gezegd hebben en wij moeten toch zus en wij moeten toch zo zijn en dit deugt niet en dat deugt niet. Maar dan moet je eens kijken wat daar nu van over blijft. En dan? Nu, de duivel ziet dat lachend aan en probeert dat vuurtje zo op te stoken dat hij zegt, net als de vrouw van Job, zegen God, neem afscheid van Hem, en sterf, dat is het beste. Je weet toch hoe het er bijstaat? Dat zie je toch?

Geef dat wij U recht kennen.

Milde handen, vriend'lijk ogen zijn bij U van eeuwigheid.

Kijk - ik zeg niet dat je dan geen vergeter meer bent, hoor - maar langs die weg kan het gebeuren dat een mens in het ongeluk, inwendig of uitwendig, opeens zegt, zoals ik verleden week aanhaalde: De alleenwijze God zij de eer en de dankzegging. Hoe moet het dan verder? Dat weet ik niet. Maar Hij zij geprezen. Hij is God. Hij is de Vader van onze Heere Jezus Christus.

En U in al Uw werken, in welke Uw almacht, wijsheid, goedheid, gerechtigheid, barmhartigheid en waarheid klaarlijk schijnt.

Hé, dat is moeilijk hoor. Hier worden een aantal deugden van God genoemd. Deugden van God. Dat Hij almachtig is, wijs, goed, rechtvaardig, barmhartig, waarheid. En dan wordt hier gezegd van al Uw werken, maar ik zie die werken niet. Ik zie ze niet. Ik moet in de eerste plaats van mezelf zeggen: Heere, alstublieft, open mijn ogen, nu en morgen, want ik zie het niet. Wat zie ik nu van de almacht? Ja, misschien in de donderslagen of de bliksemschichten. Ja, als je dat tenminste nog ziet. Meestal denk je, nou het komt gevaarlijk dichtbij, ik zal maar eens naar binnen gaan. En het moet al heel, heel erg zijn - ik heb het één keer mee gemaakt, als jochie, dat ik uiteindelijk door de mand viel, en het huis daverde, en het ging door van een uur of zeven 's avonds tot de andere morgen vroeg. En de bliksem sloeg telkens in, dichtbij. En ik had me lang goed gehouden, en wij waren altijd op als het onweerde, en opeens brak dat laatste beetje weerstand. En ik holde naar mijn vader toe: Vader, vader help! Ja, mijn vader was dan altijd nogal rustig, dus ... Ik geloof dat ik nog even op zijn knie gezeten heb en dat we gelezen hebben, gebeden of zo. Maar ik was zo bang, oh ik was zo bang. En toen we de andere morgen naar de kerk liepen toen was het zulk mooi weer, het zonnetje scheen, toen zei hij: Daan, ben je nu nog zo bang? Ik zei helemaal niets, dat durfde ik niet. Want ik voelde al, als kind, wat hij bedoelde - dan moet het heel erg zijn dat een mens opeens voelt, oh, ik ben er niet tegen opgewassen meer, nu gebeurt het. Als God de aarde laat beven - ja maar dat doet de duivel toch? Ja, ik weet wel dat God daar die duivelse machten de ruimte toe geeft. Of, het is toch een natuurproces. Ja, dat ook,

CATECHISMUS ZONDAG 47 (VERVOLG)

maar boven alles staat toch God. Boven álles. En ik weet wel, je kunt heus niet alles wat verkeerd is, alles wat moeilijk is, alles wat verpletterend is, dan kan je niet zeggen: Ja, dat is nu God. Maar aan de andere kant, ik ben er heel wat mee bezig geweest, ook wat anderen daar over gedacht en geschreven hebben. Want het heeft mij van kinds aan al achtervolgt. Niet dag en nacht, maar telkens weer, die raad, dat voorzienig bestel van de Heere God. Dat ik denk, hoe kan dat nu? Ik kon er niet bij. En nog niet, hoor. Nog niet. Ik kan het nog niet begrijpen. En ik weiger ook getroost te worden of geholpen te worden met allemaal van die stereotype gezegdes van ja maar, dat is hier goed voor en dat is daar goed voor. Dat weet ik allemaal niet. Je voelt wel hoever ik er vanaf ben. In al Uw werken. Waarin Gods almacht spreekt. Ja ja. Maar ook als Hij de volken als pottbakkersvaten tegen elkaar aan stukken slaat. Almacht. Ook als wij denken dit of dat móét gewoon lukken, dat móét lukken. Alles is berekend, alles klopt. En alsof er een onzichtbare spaak in het wiel gestoken wordt: Mislukt. Om Hem zo te kennen in Zijn almacht.

Weet je wat ik wel ontdekt heb?

Doordat de mensen steeds wijzer zijn geworden, steeds machtiger - tenminste zo ogenschijnlijk. Hun prestaties zijn steeds imponerender geworden, voor de mens - leven we in een tijd waarin wij als mensen heel ver boven onze eigenlijke stand leven. En dan bedoel ik heus niet in de eerste plaats dat we misschien een paar centen meer hebben dan onze opa's en oma's, maar ik bedoel nu in het standpunt dat mensen voeren. Het feit dat mensen dikke boeken schrijven om verklaringen uit te geven waarom dit en waarom dat. Tenminste die indrukken heb ik weleens gehad dat ik denk: O, God, sinds we dénken dat we de zaken een klein beetje in onze macht, in onze handen gekregen hebben, is God hélemaal onacceptabel. God is niet acceptabel meer, in al Zijn werken, in Zijn almacht. Mensen, vanuit hun standpunt, mensenstandpunt - want het is toch maar een mensenstandpunt - die spreken nota bene een oordeel uit: Nou, als dat God is. En de ander kant probeert alles op alles te zetten om te zeggen: Nou, nee, dat is God niet, dat is de duivel. En dat kan soms waar zijn. Maar je voelt aan het krampachtige praten, aan het verklaren, wat mensen doen, dat iedereen er mee verlegen zit. Ze zitten er gewoon mee verlegen. Want als God dan toch dit of dat, danne .... nu, dan hoeft het voor mij niet meer. Moet je nagaan, dat zegt een mens: Dan hoeft het voor mij niet meer. Als God zó is. Misschien kom je er nog wel eens een keer voor in de bak, als je bepaalde dingen zou zeggen die in de Bijbel staan. Dan zeggen mensen: Verschrikkelijk. En als je dan denkt, die almacht van God, wat ik zei, dat Hij de volken als pottenbakkersvaten tegen elkaar aan stukken slaat, dat ze elkaar afmaken. O, mensen dan komt de woede van die autonome mens, die machtige mens, naar buiten. Hij kan zich gewoon niet inhouden. Hij begint te tieren en te schelden. Of, als hij zijn fatsoen nog een beetje kan bewaren, in nette sarcastische woorden: Die God van de middeleeuwen, die God van dit en van dat. En als je dan zegt: Ja, het helpt je toch niet, maat, het helpt je niet, of je het er mee eens bent of niet, gelijk heb je in geen geval, maar dat kan ik niet zeggen dat wij ongelijk hebben, maar het helpt je niet. God is God en wij zijn mensen. Bij onszelf zijn we verloren mensen. God gaat toch wel door. Die geest is heel sterk. Vandaar, waar hoor je nu de macht van God roemen? De kranten staan wel allemaal vol van de macht van de

CATECHISMUS ZONDAG 47 (VERVOLG)

mensen, van de leiders van de wereld, van de ontwikkelingen in de wereld, hoe zal dit of dat aflopen; de één is pessimistisch, de ander is optimistisch. Maar wie roemt er de macht van de Heere? Ook in de kerk, juist in de kerk! 't Is de Heer' die het recht der armen, der verdrukten gelden doet. Die in 't stof lag neergebogen wordt door Hem weer opgericht. Daar komt een mens niet aan toe.

Kan je het nu volgen, dat hij zegt: Geef ons alstublieft, Heere, Uw almacht, Uw wijsheid. Precies zo, wij zijn wijs geworden, wij hebben een standpunt gekregen waar ook God bij is ingedeeld, hoe we ons dat voor moeten stellen. Maar de wijsheid van God in al zijn werkingen - wat is zijn werking zeer geducht, terwijl Hij het mensdom met Zijn zegen bezoekt of met Zijn strenge tucht. Wat is Zijn wijsheid groot. Zie jij het nu als wijsheid dat je in de kerk zit? Of denk je, ja, maar dat komt door mijn vrouw, of, dat komt door mijn man, of, dat komt omdat ik er zo in opgevoed ben. Welnee! Dat zijn allemaal maar tweede oorzaken, tweede lijns. Weet je wat eerste lijns is? Uw wijsheid! Hoe groot zijn Heere Uw werken, hoe ver gaat Uw beleid? Diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe onnaspeurlijk zijn Uw wegen, hoe ondoorzoekelijk Uw oordelen. Dat zie ik niet.

Ik zat eens een bepaalde periode van mijn leven zo vreselijk in de strik van: Och, als jij een roomse vader had gehad of mohammedaans, dan was je dat ook geweest. Een serieuze mohammedaan of boeddhist. Ja, en dat was echt niet zomaar een praatje. Nee, ik had het er benauwd mee. Ik was aan het bidden en dan zei ik: Heere, laat het alstublieft niet uitkomen zolang mijn vader en mijn moeder nog leven; want dan zullen ze zo'n verdriet hebben. Gek eigenlijk dat je als jongen zoiets bidt. Laat het alstublieft niet uitkomen dat ik denk dat het allemaal toevallig is en dat het allemaal niets te betekenen heeft, allemaal samenloop van omstandigheden, en nu, ja ... En ik vond het aan de ene kant vreselijk erg. Ik heb het ook bewust meegemaakt, dezelfde situatie, dat ik een huichelaar ben. Laat alstublieft nog niet uitkomen, Heere. Want ik vind het zo erg voor mijn vader en voor mijn moeder. Geef, dat zolang zij leven ik altijd trouw naar de kerk ga, dat ik nooit Uw Naam lastere en miskenne en dat ik bid en dank. Geef dat alstublieft. En toen liet de Heere me eens zien de wijsheid. O, wat was ik toch een - ze zeggen wel eens een 'krenge' - ik vond mezelf zo'n vreselijk krenge, om zoiets te denken. Dat God mij die vader, die moeder, die grootvader, die grootmoeder, broers, die zusjes, die overgrootvader, dat God dat in Zijn wijs bestuur zo heeft gemaakt. Vanmorgen hadden we het over Lot, (Genesis 19:17 en Filippensen 3:14a) weet je wel, die was niet persoonlijk geroepen, maar hij hoorde er wel bij. Hij werd op een andere manier geroepen. Mijn over-over-over-over-overgrootmoeder wist ook nergens van. En toen ze getrouwd was zei ze tegen haar man: Joh, het was net alsof ik wat hoorde. Wat dan? Nou: Ik zal uw God zijn en uws zaads God. Hij zei: Dat lijkt wel iets uit de Bijbel. Tenminste zo leek het hem. Plechtige woorden. En een week daarna of twee weken toen greep de Heere die man in zijn hart. En hij ging naar de kerk. Dat was iets bijzonders. Zo gaat het niet met iedereen. Maar God had wel gezegd: Ik zal uw God zijn en de God van uw zaad. En dat gebeurde ook. De kinderen mochten de Heere vrezen.

Wat een wijsheid. Die kinderen hebben misschien geen stem gehoord, of in hun hart een stem gekregen.

CATECHISMUS ZONDAG 47 (VERVOLG)

En weet je, die vrouw, die was al stokoud. Haar man kende de Heere. Haar kinderen vreesden de Heere. En zij ... Zij ging altijd trouw mee naar de kerk, ze was altijd eerbiedig. Maar het was net of alles over haar heen ging, lang haar heen. En toen was ze stok- en stokoud, al zo'n negentig jaar geweest. En toen moest ze - dat was vroeger zo - de kachel aanpoken. En daar zaten allemaal van die uitgebrande slakken. En opeens brak haar hart. Toen zei ze: O God, dat ben ik. Niets. Er zit niets in. Het is allemaal afval. As. Dor. Uit. Op. En toen deed God háár Zijn eeuwige liefde voelen, in haar hart. Haar persoonlijk. Niet alleen voor anderen, maar ook voor háár! Zij had het eerste een woord gehad en ze was het laatste aan de beurt.

Dan zeg je: Wat een wijsheid. Ja, ik weet wel, het gaat hier ook over al Zijn werken, dus over de schepping en over dit en over dat en zus en zo. Maar ja, we zijn al zo blind dat we een bril nodig hebben, een hele goeie bril, dus ik ben maar een beetje dichterbij huis gebleven. Om over die zware berggevaarten en over die wonderen der natuur ..... - het is allemaal even groot - maar we zijn ook allemaal even blind. We hebben allemaal een geopend oog nodig. Om Zijn wijsheid nu te zien: Hé, ik ben geboren daar en daar. Niet iets tot verheffing, of te zeggen, het zit met mij wel goed. Zo niet! Maar, wat is God goed.

Nu, om het even af te maken, toen heb ik voor de Heere wel mijn schuld ook beleden, dat ik een onvernunftige, grote dwaas ben. Nee Heere, het is geen toeval, het is Uw eeuwige liefde dat mijn vader en moeder mij in de kerk gebracht hebben, dat zij mij hebben laten dopen, dat ze voor mij vragen als ze naar bed gaan 's avonds dan hoorde ik weleens stiekem in die oude woorden of dat God Zich wil ontfermen over ons arme zaad. Ja, je kunt er om lachen, je kunt zeggen: Ach ... Ja, daar heb je het weer. Ja maar het is erg hoor dat die geest van de mensen zo groot geworden is, zo wijs dat ze er allemaal boven staan, dat ze dat af doen en zeggen: Aah, altijd dat drukkerige gedoe, altijd .... Helemaal niet! Helemaal niet hoor. Mijzelfde vaders kon zeggen als we samen uit kerk kwamen: Jongen, jongen, wat zijn WE toch gelukkig dat WE zo'n Koning hebben. Dan durfde ik geen woord terug te zeggen. Want ik dacht dan: Ik niet. U wel. Ik niet. Moeder wel, maar ik niet. Dus er zat helemaal niet iets in van - hoe moet ik het zeggen - iets van wat je dan noemt, dat verkeerde, je bent toch maar voor dit ... Helemaal niet!

Maar dan zie je iets van de wijsheid en de goedheid van God en van de gerechtigheid van God, om Christus wil, daar hou ik het nu maar bij.

En de barmhartigheid en de waarheid van God. God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken.

Ik kan het niet waar maken. God maakt het waar. Maar het heeft wel een betekenis. Als je nu mensen tegenkomt van de kerk, in de kerk, daar zitten allerlei soorten mensen, allerlei karakters, leuke, aardige, gevaarlijke karakters. Dat kan zo zijn, mensen, dat je in je leven geen raad weet, als je dat ziet, wat er in ons woont en werkt. En dat je toch niet kunt zeggen ..... - soms wel, bij hele nette mensen die je door een ringetje kunt halen, maar die nooit anders doen dan andere mensen beschuldigen, dit deugt niet, dat deugt niet, daar kan je soms met gemak afscheid van nemen - en dat je in hart toch niet los kunt laten, die medemens die naar de Naam genoemd is, al was het soms een heel ander kerkelijk milieu en heel wat op

CATECHISMUS ZONDAG 47 (VERVOLG)

aan te merken. En dat je dacht: O God, hij of zij moet er toch doorheen, moet er door, door het leven. En als je een ander dan hoorde zeggen: Hou op! Dat het je gewoon pijn doet. Niet dat dat niet waar is. En je kunt het ook niet máken, dat kan niet, dat heb ik ook ondervonden in het leven. Je kunt het met al je doen en laten niet maken. Maar ik vraag u wél, persoonlijk, heb je nu die barmhartigheid en waarheid wel eens zo zien schijnen voor jezelf in je leven dat je stilletjes vraagt: Ach trouwe Heere, Vader, die gekke meid, die gekke knul, die moet er toch ook doorheen, alstublieft, trek hem of haar er toch bij, dat Uw Naam daarin nu eens geprezen worde. Dat we het mogen zien en beleven mogen. Dat U écht de verloren penning zoekt en het verloren schaap terughaalt. En dat U door álles heen zegt: Ik wil en gij zult. Dan zie je iets schijnen, klaar schijnen in je eigen leven. Maar dan mag je het ook zien voor een ander. Dan moet je soms wel eens loslaten, hoor, dan moet je wel eens loslaten, voor de zichtbare kant, maar innerlijk kan het níét. Innerlijk kan het niet. Nee, hij kan het niet opgeven. En ik ben altijd - ja, misschien vinden jullie het een beetje té - wat dat betreft, hoopvol gestemd, dat de Allerhoogste Zich zal wenden op grond van Zijn heilige Naam, van Zijn verbond, tot mensen die het niet waard zijn.

Om Hem in al die dingen nu eens te heiligen. Dat wil zeggen, apart zetten. Heiligen wil in de eerste plaats dus zeggen, dat Hij niet bij de oude spullen zit. Kan ook hoor, en dan kan het nog goed komen. Maar het gaat er nu om wat de Heilige Geest wil, wat de Heere Jezus wil. Heiligen. Dat wil zeggen, apart. Bovenaan de lijst. Die Naam. Heiligen roemen en prijzen. Soms moet een mens zijn verstand er voor verliezen om de Heere te prijzen. Zoals die arme man - nee, die rijke man - hij was niet goed bij zijn hoofd meer en ze hielden hem uit menslievendheid maar een beetje aan het werk, bij de gemeente. Maar elke keer stopte hij en als hij dan zo'n bloemetje opraapte dan begon hij: Jongens kom eens kijken, O hoe groot zijn, Heere, Uw werken, zeer diep gaat .... Kijk eens jongens, kijk eens. En als hij dan zo een poosje bezig geweest was dan zei de baas: Nou Jantje, nu moeten we weer eens wat gaan doen hoor. En dan ging hij weer. Totdat hij weer iets vond om te roemen en te prijzen. Ja, ik weet wel, zo kan het niet. Maar houdt er rekening mee, zo zal het wel worden. Een klein beetje, als het nu een klein beetje zou mogen. Een klein beetje, maar straks zal het volkomen zijn. Het Lam zal ze leiden aan springaders van levende wateren en ze zullen Hem kennen en vervolgen te kennen. Roemen en prijzen.

Daarna ook, dat wij al ons leven, gedachten, woorden, werken zo schikken en richten, dat Uw Naam om onzentwil niet gelasterd, maar geëerd en geprezen worde. Dat is ook wat hoor.

Jarenlang, als de mensen kwaad spraken, dan dacht ik: Nou, gelukkig is het niet waar. Ik ben soms zo benauwd geweest. Dan moest ik ergens komen, die zou me eens wat vertellen, iets heel ergs. En eerst een grote inleiding. Hoe kan dit dan toch, als iemand aan het Avondmaal komt en leeft niet zus en zo. Dan dacht ik: Ooh, daar komt de klap. Ja, dominee, je weet niet wat er allemaal gebeurt. En ik werd steeds benauwder. Ik dacht: Tjonge, tjonge, de mensen hebben altijd wel veel

CATECHISMUS ZONDAG 47 (VERVOLG)

kwaad gezegd en de leer krijgt natuurlijk altijd de schuld, maar gelukkig, het is nooit waar. Maar nu .... En dan zei ik: Wat is het dan? Ja, daar wilde ik maar niet over praten. Dat móét je doen! Als iemand leeft in de gruwelen, in de ongerechtigheid, dan moet je dat .... Dat kan toch niet. Dat is nog veel erger. Daar moeten we naar toe. Ik zal het dan maar zeggen. Verleden week zaterdag voor het Avondmaal zag ik aan het Hilversums Kanaal die en die. Die zat daar te vissen. Nou, ik zou bijna geschaterlacht hebben van blijdschap. Ik dacht: Ooh, waait de wind uit die hoek.

Kijk, dat is onzin. Als daar de Naam nu mee ontheiligd wordt. Dat is gewoon. Dus ik was weer van goede moed. Maar later werd die stelling ook ondermijnd. Toen kwamen er in onze gemeente ook echt dingen - ik zeg niet dat we niet allemaal grote zondaars zijn - echt dingen die - ja - heel erg zijn. En dat heeft een grote indruk gemaakt. Ik weet wel als de binnenkant naar buiten komt dan is het allemaal even zwart, maar goed, maar het gaat nu om ons verkeer. Dat Zijn Naam niet gelasterd worde.

En, ja, ik wist me echt geen raad. Ik kwam tot een punt, ik zeg: Heere U hebt dat laatste, waar ik altijd zo blij mee was, aan de kant geschoven. Er deugt niets van. Die, die. En dat weet die en die. Klopt niets meer van. Er zijn wel meer dingen die niet kloppen, maar daar praat je nooit over. Als broeders tussen broeders iets op kunnen lossen, laat het niet op de straten van Askelon komen. Maar als alles uit de hand loopt .....

Maar jongen, waar loopt het nu over?

Uw Naam worde geheiligd.

Daar loopt het over.

Ja maar, zo wordt de Naam ontheiligd. Ja, dat is waar. Het is heel erg, het is niet goed te praten. Maar ik kreeg wel één ding in de zin van de gedachten: Toen Natan bij David kwam, omdat hij zich zo schandalig gedragen had, toen zei de profeet: Jij hebt de vijanden des Heeren grotelijks doen lasteren. En toen dacht ik: De vrienden hebben gehuild. De vrienden hebben hun knieën gebogen en hebben gezegd: O God, alstublieft, ontferm U, nu gaat alles er aan. En God was zo wijs dat Hij ons nog een Psalm heeft gelaten 'Genâ, o God, genâ, verschoon mij toch naar Uw barmhertigheden'.

AMEN